

Autorka: **Marta Harasimowicz**

KŘEHKÉ PROMĚNY

TAK JAKO SE MĚNÍME MY, MĚNÍ SE I NAŠE INTERAKCE S OSTATNÍMI. DOKÁŽEME-LI OVŠEM TYTO ZMĚNY REFLEKTOVAT, MOHOU SE STÁT ZAJÍMAVÝM TVŮRČÍM PODNĚTEM.

Představení *Proměnná* je plodem přátelství Češky Terezy Lenerové a Izraelky Einat Ganz. Obě tvůrkyně patří k mladé generaci tanečnic. Seznámily se během studia na amsterodamské The Theaterschool, kde také vznikla jejich první inscenace *Karenin's smile*. Následně spolu v roce 2008 připravily představení *Sheep by the road* a konečně zčásti autobiografickou *Proměnnou*, která měla premiéru během loňského festivalu 4+4 dny v pohybu. Sedmého března ji připomnělo pražské divadlo Ponoc v rámci dramaturgického projektu T.VAR – Taneční var, jehož cílem je prezentovat práci českých umělců, kteří studují či dlouhodobě působí v cizině.

RADOST A BĚH

Tématem *Proměnné* jsou osudy dvou žen. V první scéně je vidíme sedět na židlích těsně vedle sebe. Na první pohled by se mohlo zdát, že je mezi nimi všechno v nejlepším pořádku – a přece cítíme jakousi disharmonii. Einat (postavy nesou stejná jména jako protagonistky) radostně promlouvá k Tereze, ta však se záhadně vystrašeným výrazem obličeje, mlčí. Einatina řeč přechází v křik, obě ženy se začínají vzájemně dotýkat, přičemž si také navzájem uhýbají. Einat se ještě pořád usmívá, její gesta jsou svůdná, místy však přechází v tlumenou agresi. Tereza je ve svém chování bezprostřednější, tvaří se vážně, směřuje spíše ke konfrontaci. Pohyb se zrychluje, hrdinky se navzájem shazují ze židlí. Za chvíli se však obě přesunou doprostřed jeviště. Tady se jejich gesta stanou zkoordinovanějšími, těsnější bude i tělesný kontakt hereček. Vidíme složitý příběh jejich přátelství. Stejně dobře by to ale mohl být i příběh kohokoli z nás.

Choreografie *Proměnné* je stejně proměnlivá jako ukazované emocionální polohy. Jednou vidíme chaos a neklid, jindy zas soustředění, jež doprovází složitě a propracovaně taneční

figury. Výrazovým prostředkem nezůstává jenom pohyb – představení kombinuje tanec s prvky mluveného divadla. Dramaticky nezastavitelný běh Terezy a Einat, která se jí snaží pomoci podáním židle, střídá statická scéna dialogu, po níž následuje jakási retrospektiva, v níž prudké pohyby protagonistek asociují stylistiku starého filmu. Zajímavý je kontrast mezi oběma účinkujícími. Einat je typ extroverta a trochu i šaška s velmi živým projevem. Hraje celým tělem, rychle střídá gesta, občas máme dojem, jako by se schválně předváděla. Naopak Tereza se soustřeďuje hlavně na mimiku a jakožto postava působí o poznání statičtější dojemem.

DVA LIDÉ, KTERÍ VNÍMAJÍ VĚCI JINAK

Lenerová a Ganz si jistě zaslouží obdiv už jen svou odvahou a upřímností. Autobiografičnost není v dnešním umění vzácným jevem, opravdu málokdy se ale stane, že si tvůrce dokáže stoup-

nout před diváky a odhalit problémy zasazené do kontextu konkrétní interakce. V jednom rozhovoru Lenerová říká: „Po studiích jsme se obě hodně změnily. Když jsme se po odloučení znovu sešly, ukázalo se, že spolupráce je jiná, možná i těžší. Tyto pocity změn a proměn jsme vložily do tohoto nového projektu. Je to o dvou lidech, kteří vidí věci jinak, vnímají je jinak.“ Na *Proměnné* zaujme i velmi propracovaná a různorodá choreografie, kterou doplňují kostýmy a light design. Některé nápady přímo nadchnou: využití dvojjazyčnosti k dokreslení napětí mezi hrdinkami, „filmové“ pohyby, světelná imitace vody, Tereza jezdící na Einatinych zádech. Inscenace nepatří k artefaktům, které by divákem otřásl. Pocit autenticity a nenamýšlenosti, jenž doprovází její sledování, je ale dostatečnou hodnotou *Proměnné*. Až se chce vidět víc takových představení. ■■■

Tereza Lenerová a Einat Ganz: *Proměnná*, česká premiéra 15. října 2009

ATELIÉR PERFORMANCE / ANTENA EDWARD BOND: SPASENI!

V rámci nového projektu divadla MeetFactory se v jednom z ateliérů v tříměsíčních intervalech střídají čeští a zahraniční performeři. Performance Antena spojuje meditativní obraz s reflexí současnosti jedince.

MeetFactory, Ke Sklárně 3213/15, 150 00 Praha 5
22. 3. a 2. 4., vždy od 20 h. v ateliéru 24 (1. patro)

Hra, díky níž byla v roce 1968 v Británii zrušena cenzura. Hořká analýza duchovně vyprázdněné společnosti, neschopné realizovat city, vztahy, komunikaci.

Nová scéna Národního divadla,
Národní 4, Praha 1
19. 3. a 22. 3. od 19:30 h.